

11. שירת ערש

מילים: מתוך "בן עמי" א'

לחן: נעימה אשכנזית

הטקסט מפורסם באנתולוגיה "מקראות לתלמידים בבית הספר ובבית האב" שנערכה על ידי בן עמי (אודסה, 1905: עמוד 35).

הטקסט העברי מהדהד שר ערש יידי שנקרא "אגדה מן העבר", וידוע גם רק כ "אגדה". בשיר הערש היידי, האמא שרה לילד שלה שיר על מלך ומלכה דמיוניים, על כרם ועל ציפור. אגדה בגרסא היידיית היא בעל סוף טרגי. המלך מת, על המלכה כופים לעוב את הכרם, הציפור עוזבת את הקן ושלושה ענפים נשברים. האמא מרגישה את הילד ומבקשת מהאל רחמים.

הגרסא העברית מציגה את מלך ישראל. המלך ואשתו, נוטעים את הכרם, ובו צומח עץ, על העץ מוקם קן ובקן חיה ציפור עם כנפי כסף ונוצות רכות. הנוצות ממלאות כרית, הכרית מצופה במשי ומרפדת עריסה (בתים 1-5). העריכה עשויה מזהב ובתוכה ישן נסיך (בית 6). השיר מסתכם בתמונה בה נסיך ישן בעריסה, תחת אור הירח, מוגן על ידי מלאכים בזמן שאמו שרה לו שיר ערש (בתים 7-8).

שיר הערש מכיל בתוכו שמונה בתים, כאשר בתים 1,2,4,5,7,8 מושרים במנגינה אחת, ובתים 3,6 מושרים במנגינה שנייה. המנגינה זהה לגרסא היידיית, בסולם מינורי עם דרגה שניה מוגדלת, מהלך אופייני לסגנון היהודי המזרח אירופאי, הידוע גם כמודוס "אהבה רבה"